

Länsstyrelsen
Västernorrland

Projektbeskrivning Norra Anundsjöån avrinningsområde

Omslagsbild: Rensad stäcka i Norra Anundsjöån.

Projektområde

Norra Anundsjöån är en cirka 50 km lång skogsälv som rinner samman med Södra Anundsjöån i höjd med Bredbyn strax uppströms Anundsjösjön. Norra Anundsjöån är ett av tre stora biflöden som bildar Moälven. Inom avrinningsområdet finns ett flertal större biflöden som Angsjöån, Pengsjöån, Åbosjöån och Solbergsån. Avrinningsområdet karaktäriseras av stora våtmarksområden högt upp i vattensystemet som sedan övergår till tydliga och ibland djupa dalgångar som skär ner genom glaciala jordarter. Vattendragen är allmänt branta inom detta område och varierar huvudsakligen mellan dom hydromorfologiska typerna B och C även om dessa stundtals bryts av sträckor i finare sediment eller torv. I dom nedre delarna kring Kubbe by meandrar sig vattendraget fram i gamla havssediment innan det faller brant den sista sträckan ned still sammanflödet med Södra Anundsjöån. Vattenflödena har tydliga säsongsvariationer vanliga för skogsälvarna i dom norra delarna av Sverige. Vattenkraft, ett kraftverk samt årsmagasin, finns i den nedre delen av avrinningsområdet.

Avrinningsområdet håller naturvärden som bland annat flodpärlmussla, utter, stensimpa, öring och harr. Lax har försvunnit från avrinningsområdet på grund av problem med konnektivitet. Norra Anundsjöån, Solbergsån och Gräsbäcken är utpekade som Natura 2000-område, Moälven SE0710164, med den ingående naturtypen 3260 - *Mindre vattendrag*. Inom området finns även ett stort myr-/våtmarksområde (2536,8 hektar) som är utpekade som Natura 2000-område, Pengsjökomplexet SE0710196.

Sportfiske bedrivs idag främst i områdets sjöar men det finns potential för utvecklat sportfiske i Norra Anundsjöån ur ett långsiktigt perspektiv.

Figur 1. Karta över Norra Anundsjöåns avrinningsområde. ©Lantmäteriet

Orsak till åtgärder

Vattensystemet ligger inom skogsregionen och har flitigt använts för historisk flottningsverksamhet, huvudvattendraget och dom större biflödena är utpekade som allmän flottled. Vattendragen har rensats och rättats för att uppfylla så goda funktioner utifrån denna verksamhet och därigenom har vattenmiljöerna påverkats kraftigt både vad gäller morfologi, konnektivitet och flöden. Utöver detta förekommer även annan påverkan som markavvattning (skogs- och jordbruk) som påverkar hydrologi och morfologi genom minskad kontakt med svämplan och instabilitet. Problem med vandringshinder på grund av infrastruktur (vägar) och dammar förekommer inom hela vattensystemet. Försämrade konnektivitet, morfologi och hydrologi påverkar i sin tur kvalitén och mängden tillgängliga livsmiljöer för akvatiska arter. Mitt i avrinningsområdet finns Kubbe flygbas en förde detta militär anläggning som har identifierats som ett potentiellt förorenat område (bl.a. PFOS och PFAS). Data från elfisken visar på låga tätheter av yngel från öring med tanke på åns förutsättningar. Enligt de inventeringar som gjorts av flodpärlmussla sker inte någon rekrytering och populationen består av äldre individer varför statusen också bedöms vara dålig.

De flesta vattenförekomsterna är idag klassade som naturliga vattnet då de idag inte bedöms vara kraftigt modifierade eller konstgjorda. Undantaget är vattenförekomster i anslutning till

vattenkraftverksamheterna i dom nedre delarna av vattensystemet, där finns vattenförekomster klassade som kraftigt modifierade.

Vad vill vi förbättra

Syftet är att skapa förutsättningar för att vattensystemet på sikt ska kunna uppnå god ekologisk status med långsiktigt hållbara populationer med motståndskraft att klara av bland annat uttag från fiske och klimatförändringar.

Målet är att bidra till detta genom att minska påverkan från framför allt flottning men även infrastruktur samt skogs- och jordbruk. Detta ska göras genom restaurering av vatten- och våtmarksmiljöer med hydromorfologisk påverkan samt åtgärder av relevanta vandringshinder. Förväntningarna är att dessa åtgärder både förbättrar kvalitén och mängden tillgängliga livsmiljöer för dom akvatiska arterna och inte minst för flodpärlmusslan med sina värd fiskar (öring och lax).

Planerade åtgärder och aktiviteter

För att genomföra konkreta åtgärder (målsättningen) krävs förberedande åtgärder av olika slag men det behövs även aktiviteter för att följa upp effekterna och resultaten av genomförda åtgärder.

Det handlar huvudsakligen om dessa åtgärder:

- Åtgärdskartering av vattendrag där det saknas underlag.
- Inventera vatten/vägpasager för att identifiera eventuella vandringshinder.
- Planering av åtgärder.
- Tillståndsansökningar.
- Genomföra hydromorfologisk restaurering av påverkade vattendragssträckor.
- Åtgärda prioriterade vägpasager som utgör vandringshinder.
- Åtgärda dammar som utgör vandringshinder och restaurera vattenmiljöerna på dessa platser.

- Genomföra hydrologisk restaurering av påverkade våtmarker med potential för hög hydrologisk effekt.

Planerad uppföljning

Uppföljning ska utföras genom:

- Elfiske
- Analys av drönardata
- Inventering av flodpärlmussla
- Biotopkartering

I samverkan med

Projektet genomförs av flera aktörer i samverkan, bland annat Örnsköldsviks

kommun, fiskevårdsområdena Solbergbygdens fiskevårdsområde och Norra Anundsjöans fiskevårdsområde, Trafikverket och Länsstyrelsen. Delar av projektet kommer ingå i projektet Ecostreams for Life som finansieras av bland annat EU:s Life-fond och Havs- och vattenmyndigheten.

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen Västernorrland

Kontakta oss via e-post vasternorrland@lansstyrelsen.se, postadress Länsstyrelsen Västernorrland, 871 86 Härnösand, eller ring vår växel 0611-34 90 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/vasternorrland.